

DOMONKOS CSABA

KORÁNYI IMRE MÉRNÖK ÉLETRAJZA

Dr. Korányi Imre a vasúti hídépítés kiemelkedő alakja (1896-1989),
Lánchíd füzetek, 28., 104 oldal

A *Lánchíd Füzetek* 28. száma a Dr. Korányi Imre a vasúti hídépítés kiemelkedő alakja (1896–1989) címmel jelent meg, és Korányi Imre tervezőmérnök, egyetemi tanár életútját és emlékezetét mutatja be.

A *Lánchíd füzetek* az Első Lánchíd Bt adja ki. A hiánypótló vállalkozás a hazai hídépítés történetének legfontosabb forrásanyagait jelenteti meg, önálló kötet formájában, azaz minden „füzet” egy-egy külön könyv.

A kiadványok között megtalálhatók szakmai konferencián elhangzott tanulmányok összefoglalója, mint például legújabb kötetük, amely a legutóbbi, háromnapos hidász konferencián az 2021. októberi Hidász napokon elhangzott előadásokat ismerteti, de ezek mellett a kiadó e sorozatban régebben megjelent, vagy még ki nem adott alapvető munkákat, forrásértékű dokumentumokat – például a Lánchíd átépítésének szerelési naplóját – adja ki nyomtatásban.

Ennek a sorozatnak az egyik legújabb darabja Korányi Imre hidász, egyetemi oktató életrajza, amely a *Lánchíd füzetek* 28. számaként jelent meg, és egyben ez a Műszaki alkotók – magyar mérnökök sorozat 16. kiadványa is.

E füzet a korábban, 2001-ben megjelent, dr. Iványi Miklós és Vörös József által készített Korányi Imre életrajz kiegészített, forrásokkal jobban ellátott újrakiadása, amelyben a kortársak visszaemlékezése és számos más dokumentum is olvasható. A jelen kötetet Hajós Bence szerkesztette, az életrajzi részt Hajós Bence, dr. Tóth Ernő, Vörös József írta, szakmai lektor dr. Träger Herbert volt.

Ha kézbe vesszük a kötetet, és belelapozunk, láthatjuk, hogy nem hagyományos életrajzi könyvet forgatunk, hanem egyfajta bővített életrajzi cikk, bibliográfia tisztelgő kötet és szöveggyűjtemény egyben. Ez azonban semmit sem von le a kötet értékéből.

A mindössze 100 oldal terjedelmű mű 6 nagyobb fejezetre oszlik. Az első a tulajdonképpeni Korányi Imre életrajz, akinek életét 41 oldalon keresztül ismertetik. A következő fejezet a „Szakirodalmi jegyzék”, majd következik a „Forrásjegyzék” fejezet, ez után a „Munkatársak visszaemlékezése”, a „Hidász utókor tisztelete” és az utolsó a „Korányi Imre díj” fejezet.

A kötet első szakasza tehát Korányi Imre részletes életrajza. Az életrajz bemutatja az 1896-ban Máramarosszigeten született Korányi Imre életútját,

iskoláit, munkahelyeit, oktatási tevékenységét. Az olvasóban ez a rész mindenképp tudatosítja, hogy Korányi Imre a magyar vasúti hídépítésekben meghatározó szerepet játszott a 20. században. Olyan jelentős hidak tervezése köthető a nevéhez, mint a II. világháború után épült Déli Összekötő Vasúti Híd, vagy a háború alatt, Észak-Erdélyben rekordsebességgel megépített Déda-Szeretfalva vasút hídszerkezetei.

A kötet végigveszi Korányi professzor életét, az 1956-os forradalomban játszott szerepét, majd ez utáni kényszerű nyugdíjazását, illetve a nyugdíjas éveiben játszott, szintén jelentős szaktanácsadói, szakértői munkásságát.

Alfejezetben kigyűjtve részletesen ismerteti a Korányi közreműködésével létrejött műszaki alkotásokat, jellemzően vasúti hidakat, majd a következő alfejezetben Korányi Imre tudományos munkásságát veszi részletesebb bemutatás alá.

Megismerhető e munkából az 1951-es vasúti hídszabályzat létrejötte, vagy a Korányi Imre által szerkesztett egyetemi tankönyvek, így a *Tartók sztatikája I-II.*, az *Acélszerkezetek* című jegyzetek is.

A részletes ismertetések mellett az adott kiadványból oldalakat is közöl, a *Vasúti hídszabályzat*ból szinte egy egész fejezetet. Ez a része a kötetnek valódi hiánypótló, hiszen összefoglalva számos vasúti híddal kapcsolatos adatot, ismeretet tartalmaz, jegyzetekkel ellátva. A szövegben a jegyzetek nem lábjegyzetként szerepelnek, hanem a szövegben [F-xx] jelöléssel.

A következő önálló fejezet a „Szakirodalmi jegyzék” ami nem e kötethez a szerzők által felhasznált szakirodalmakat sorolja fel, hanem Korányi Imre által írt szakirodalmi munkákat ismerteti, összesen szám szerint 124-et, bibliográfiai adatokkal és időrendben.

A következő fejezet a „Forrásjegyzék” tartalmazza az életrajz megírásához használt forrásokat. Előnye a kötetnek, hogy életrajzi rész viszonylag bő, a hidász szakanyagoknál bővebb jegyzettel lett ellátva, és nem csak a felhasznált irodalmakat sorolja fel, de oldalszámokat is tartalmaznak, ami sok hidász szakkönyv hiányossága. A „Forrásjegyzék”-ben valódi forrásokat és szakirodalmi hivatkozásokat is találunk vegyesen. A jegyzetelés lehetne bővebb, de valójában a legfontosabb forrásokat megadja. A szerkesztés sajátossága, hogy e forrásjegyzék nem lábjegyzetben, és nem is a kötet végén szerepel, hanem a kiadvány felénél helyezkedik el. Ennek az az oka, hogy a hagyományos életrajz itt ér véget.

A kiadvány második fele Korányi Imre emlékezetéről szól. Elsőként egy igen bő visszaemlékezést közölnek Doskar Ferencről. Valójában ez sem új írás, hanem egy 2001-ben keletkezett visszaemlékezést közölnek újra. Doskar Ferenc egykor munkatársa, beosztottja volt Korányi Imrének, és e visszaemlékezés arról tesz tanúságot, hogy milyen volt Korányi Imre mint munkahelyi vezető.

További nyolc személytől, kiemelkedő hídmérnöktől nem konkrét visszaemlékezést idéznek, hanem összefoglalják, hogy hol, milyen formában méltatták Korányi Imrét. Ezen összefoglalók a további kutatóknak, érdeklődőknek nyújthatnak segítséget.

A kötet utolsó előtti része „A hidász utókor tisztelete” címet kapta. Ebben a szerzők összefoglalják azokat a szervezeteket, eseményeket, amelyek Korányi Imre méltatására alakultak meg. Számos ilyen szervezet van, a legelső a Korányi Imre Alapítvány, amely még életében megalakult, és amelynek célja a kiemelkedő magyar mérnökök amerikai kutatómunkáját támogatja. Nem csak az alapítvány működését ismerteti, de a támogatottokat is felsorolja. Itt csak megemlíti a 2001-ben létrehozott Korányi Imre díjat is, a díjjal és a díjazottakkal külön fejezetben foglalkoznak.

Rövid összefoglalót olvashatunk az 1996-os, Korányi 100. születésnapján tartott szimpóziumról is, valamint bemutatják Korányi Imre mellszobrát, amit 2006-ban állítottak a Műegyetem kertjében. Felidézik a 2011-es tudományos emlékülést és a lakóházán 2014-ben felavatott emléktábla avatási ünnepségét is.

A kötet utolsó része valójában már nem Korányi Imréről szól, hanem a nevét viselő, 2001-ben alapított díjról. A záró fejezet részletesen ismerteti a Korányi díj létrejöttét, a kiadott plakettet, amelynek képét is közli, a díj odaítélésének szabályzatát az odaítélés módját. A kötetben a 2002-től kiadott díj díjazottjainak rövid életrajzát és fényképét is közli.

A kötet – első pillantásra – a hidászoknak szól, az egyik kiemelkedő hídmérnök életútja mellett számos más hidász portréját is közli, sok látszólag bennfenteseknek szóló információt tartalmaz. Azonban a hidak iránt érdeklődő civilek, vagy akár a magyar hídépítés múltja iránt érdeklődők is hasznos információkat kaphatnak arról, hogy miképp születtek meg a hidak. Nem csak műszaki szempontból, hanem emberi oldalról is. Érdekes olvasni, hogy miképp működtek a hídirodák, milyen módszerekkel dolgoztak, hogy szerveződött meg ezekben az irodákban a munka, és miképp változott meg a hidak tervezésének intézményi háttere a 20. század társadalmi változásainak nyomán.

A kötet tehát nemcsak egy hídtervező mérnök életével ismerteti meg az olvasót, de képet kap arról a tulajdonképp zárt világról, ahol a mai magyar hidak – a kötet sajátossága miatt kiemelten a vasúti hidak – tervei készültek.